

Vattenfalls Vändkors i trästolpe med vägbelysning.

Vändkors användes för distribution av el.

Här placerad i hörnet av Birkavägen – Wallinvägen 1944.

Bild nr
4616

Tid
1944

Kategori / Plats
Birkavägen - Wallinvägen

Motiv
En ovanlig belysningsstolpe

Stolpen på bilden är ett s.k. *Vändkors*, även andra lokala benämningar förekommer, som Stockholms Elverk använde i tätorterna inom sitt verksamhetsområde. Det fanns en stor mängd av dessa i Bromma, Äppelviken, Hägersten och Enskede och så detta på Dalarö. De fanns kvar till slutet av 1900-talet.

Vändkorset skapade flexibla möjligheter för ledningsdragning i olika riktningar utan att montera speciella fästpunkter. Ofta fungerade *Vändkorset* även som kopplingspunkt.

Kanske det väcker undran hur detta *Vändkors* hamnade på Dalarö. Men förr var det de lokala elföreningarna som anammade byggsätt från andra platser.

Vändkorsen försvann vartefter som elnätet förlades i marken. Dessutom var *Vändkorsen* inte godkända för sambyggnad av el/tele.

Försöksverksamhet med sambyggnad i Sverige genomfördes under tiden 1950 - 1960 med provanläggningar i Kungsängen, Bro och Brottbys och vid Oxhagens kursområde i Botkyrka.

På nästa sida finns en bild tagen från samma plats.

På denna bild tagen 2016 ser vi Vattenfalls lågspänningskabel högst upp. Kabeln under den är kommunens belysningskabel och längst ned sitter telekablarna som går åt olika håll.

Se även bildanalys nr 244.